

שבת פרשת ויקהל

שבת שקלים

כ"ט אדר א' תשפ"ד

גיליון מס' 92

מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

ראש הישיבה

מתוך החיזוק היומי לזמן המלחמה

אחר והיא מכריחו שלא ברצונו על כן אמר כי היה במביאי נדבה יש אשר נשאו לבו ויש אשר לבו לא נשאו אך רוחו הטהורה אשר בקרבו היא נדבתהו ליתן. ועל דרך זה יובן מה שמסיים 'כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם וגו' הביאו בני ישראל נדבה לה". פירוש, כי הקב"ה הוא בוחן לב ולא היה לו נדבה לרצון כי אם אותם אשר ידע כי בלבם ורצונם הטוב עשו והתנדבו וזהו היה נדבת כנסת ישראל להקב"ה לב האנשים ההמה וזהו 'כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם' המה בעצמם הביאו בני ישראל נדבה לה".

החתם סופר מדגיש כי האנשים התעלו לא רק על היכולת הכלכלית שלהם אלא אף על המידות והטבע שלהם.

התרגום יונתן מבאר כאן את המשמעות העמוקה של ההתנדבות (שמות ל"ה, כ"א):

"וְאֵתוּ כָּל גִּבּוֹר דְּאֶתְרָעֵי לְבִיָּהּ וְכָל דְּאֶשְׁלֵמִית רוּחִיהָ בְּנִבּוּאָתָא דְּעַמִּיָּה הִיְתִיב יָת אַפְרָשׁוּתָא לְקָדָם ה' לְעִיבִידֵת מְשָׁפְן זִימְנָא וְלְכָל פּוֹלְחָנִיהּ וְלְלְבוּשֵׁיהּ קִדְשָׁא".

רוח ההתנדבות היא השראה של רוח נבואה, השראה אלוקית עליונה. ומכאן ניקח גם לתקופתנו וגם מעבר לה את הכוח הגדול של ההתנדבות, כל אחד במקומו ובצורתו - מעבר לטבע ומעבר ליכולת, להשקיע ולתרום מה שאנחנו יכולים.

החיזוק היומי שניתן בתאריך כ"ד אדר א' תשפ"ד
השיעור נמצא באתר הישיבה

בפרשתנו חוזר שוב ושוב השורש נ.ד.ב. נדיבותם של עם ישראל מודגשת שוב ושוב, וכמו כן ישנה חזרה על הביטוי על "נשאו לבו".

האור החיים הקדוש וכן החתם סופר דנים על הכפילות בין "נשאו לבו" ל"נדבה ורוחו". האור החיים אומר כך (שמות ל"ה, כ"א): "ויבאו כל איש אשר נשאו וגו'. פירוש אומר 'נשאו לבו' לנדבה', דע כי יש שתי הדרגות במתנדבים, הא' הוא המתנדב ברצון נפשו כפי יכולתו וערך ממנו, ולזה יקרא נדבה ורוחו לשלול שאינו עושה הדבר כמו צער בנפשו, והב' הוא המתנדב יותר מיכולתו מגדל טוביות לבו, ולזה יקרא נשאו לבו פירוש שהלב מנשאהו ומעריכו בערך עשיר יותר ממה שהוא לתת דבר יקר. ולזה אמר כי בישראל נמצאו ב' סוגים הנזכרים, ופתח במעולה שבשניהם ואמר כל איש אשר נשאו לבו, ודקדק לומר תיבת איש לשון חשיבות, וכנגד הב' אמר וכל אשר נדבה רוחו ולא אמר איש כי אינו חשוב בערך הראשון, וממוצא דבר אתה יודע כי לא היו בכל המתנדבים אלא ב' הדרגות וב' לשבח שנדבו בלבם ולא עשו הדבר בחסרון רצון הלב אלא שאחד גדול מחברו".

האור החיים מדגיש שיש אנשים שתרמו מעבר ליכולתם. החתם סופר על התורה (שמות ל"ה, כ"א): "ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אותו - יש לומר כי יש ב' מיני מתנדבים יש אשר לבו טוב ומתעורר ליתן ויש אשר לא ירצה ליתן אלא כי נשמתו טובה הורגלה במצוה זו ע"י שכבר היתה בנפש צדיק

לא החיצוניות עיקר - לא ההון הרב ולא המים הרבים,
לא הם שיהוו הצלחת האדם הפרטי והאדם הכללי,
אפילו יריעות ארעיות יכולות להביא את הקב"ה לשכון בתוכנו.
הפרשה מחברת אותנו לסוד היריעות - גם ללא חיצוניות מרהיבה,
דווקא בארעיות ובפשטות נמצא ה' יתברך ושוכן בתוכנו.

מתוך החיזוק היומי לזמן המלחמה
נמצא באתר הישיבה

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרשה וברשי"י

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא
להרחיב על המושג שמצאתם)

חזרים כמאמר הכא...

3. איך אומרת
התורה שלוחות
הברית היו
"חלולים"?

2. מה מיוחד
בשבטים שמהם
באו אומני
המשכן?

1. מתי הקהיל
משה את עם
ישראל?

"אין קץ לרעות הגשמיות והרוחניות של התפרדות האומה לחלקים,
זאת היא ממש מחשבה של עבודה זרה כללית
שאנו בטוחים עליה שלא תתקיים"

(הרב אברהם יצחק הכהן קוק, ערפילי טוהר עמ' ק"א)

